

„ЗАТВЕРДЖУЮ”
Ректор Вищого державного
навчального закладу України
„Буковинський державний
медичний університет”
професор **Т.М. Бойчук**
„_____” _____ 2017

ПОЛОЖЕННЯ
про дистанційну форму навчання
на медичному факультеті № 4 (спеціальність 223 Медсестринство,
освітні ступені – бакалавр, магістр)
Вищого державного навчального закладу України
„Буковинський державний медичний університет”

СХВАЛЕНО

На засіданні Вченої ради
Вищого державного навчального закладу України
„Буковинський державний медичний університет”
протокол № 5 від 28 грудня 2017 р.

м. Чернівці, 2017

1. Загальні положення

1.1. Положення про дистанційне навчання (далі – Положення) на медичному факультеті № 4 (спеціальність 223 Медсестринство) Вищого державного навчального закладу України „Буковинський державний медичний університет” (далі – БДМУ) є нормативним документом, який регламентує організацію процесу дистанційного навчання в університеті студентів спеціальності 223 Медсестринство, які здобувають освітній ступінь бакалавра, магістра.

1.2. Положення розроблено відповідно до:

- Конституції України (статті 41, 54);
- Цивільного кодексу України (статті 418-448);
- Закону України «Про вищу освіту» (від 01.07.2014р.);
- Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Програми розвитку системи дистанційного навчання (№1494 від 23 вересня 2003р.);
- Положення про дистанційне навчання (затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України (№ 466 від 25.04.2013р.) із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства освіти і науки № 660 від 01.06.2013, № 761 від 14.07.2015;
- Наказу МОН України № 1518 від 30.10.2013 р. „Вимоги до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями”;
- Положення про організацію освітнього процесу у ВДНЗ України „Буковинський державний медичний університет” (наказ № 13-О від 25.09.2015 р.);
- Тимчасового положення про електронний навчальний курс на сервері дистанційного навчання Буковинського державного медичного університету (схвалено на засіданні Вченої ради БДМУ 25.11.2010 р., протокол №4).

2. Основні поняття та терміни, їх визначення

2.1. Положення визначає основні засади організації дистанційного навчання на медичному факультеті № 4 (спеціальність 223 Медсестринство) в БДМУ.

2.2. Під дистанційним навчанням на медичному факультеті № 4 (спеціальність 223 Медсестринство) розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

2.3. Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми ступенями відповідно до стандартів освіти; за програмами підготовки громадян до вступу у навчальні заклади, підготовки іноземців та підвищення кваліфікації працівників.

2.4. Завданням дистанційного навчання є забезпечення широкого доступу громадянам до освітніх ресурсів вищої медичної та фармацевтичної освіти та можливості реалізації їх конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей.

2.5. У цьому Положенні терміни і поняття вживаються у таких значеннях:

- асинхронний режим - взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;

- веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), у тому числі дистанційні курси, - систематизоване зібрання інформації та засобів

навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;

- веб-середовище дистанційного навчання Moodle БДМУ - системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;

- дистанційна форма навчання - форма організації навчального процесу, яка забезпечує реалізацію дистанційного навчання та передбачає можливість отримання випускниками документів державного зразка про відповідний освітній ступінь;

- інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання - технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;

- психолого-педагогічні технології дистанційного навчання - система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;

- синхронний режим - взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо);

- система управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (програм) - програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих веб-ресурсів;

- система управління дистанційним навчанням - програмне забезпечення, призначене для організації навчального процесу та контролю

за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;

- суб'єкти дистанційного навчання - особи, які навчаються (студент, слухач), та особи, які забезпечують навчальний процес за дистанційною формою навчання (педагогічні та науково-педагогічні працівники);

- технології дистанційного навчання - комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання у навчальних закладах та наукових установах.

2.6. Дистанційна форма навчання на медичному факультеті № 4 (спеціальність 223 Медсестринство) є особливою формою навчання осіб для здобуття ними відповідного освітнього ступеня шляхом дистанційного вивчення навчальних дисциплін і складання заліків, екзаменів та проходження інших форм підсумкового контролю, передбачених навчальним планом.

2.7. Обсяг, структура і якість знань, умінь та навичок, що надаються дистанційно, мають відповідати вимогам державного стандарту освіти або стандартам БДМУ, розробленими для спеціальності 223 Медсестринство (освітні ступені – бакалавр, магістр).

2.8. Дистанційне навчання на медичному факультеті № 4 (спеціальність 223 Медсестринство) може здійснюватися як повноцінна форма навчання, на рівні з денною та заочною, за акредитованими спеціальностями за умов відповідності вимогам МОН України.

До отримання погодження від МОН України на надання освітніх послуг за дистанційною формою дистанційні технології реалізуються як підтримка денної та заочної форми навчання.

3. Прийом на навчання

3.1. Прийом на дистанційну форму навчання на медичному факультеті № 4 (спеціальність 223 Медсестринство) здійснюється згідно правил прийому до університету.

3.2. Особи, які навчаються дистанційно, мають статус студента

медичного факультету № 4 і на них поширюються права та обов'язки, визначені чинним законодавством.

3.3. Навчання за дистанційною формою на медичному факультеті № 4 (спеціальність 223 Медсестринство) здійснюється на підставі договорів на освітні послуги між університетом та підприємствами, установами, організаціями, юридичними та фізичними особами.

3.4. Строк навчання студентів, слухачів за дистанційною формою на медичному факультеті № 4 (спеціальність 223 Медсестринство) встановлюється БДМУ і має бути не меншим, ніж за денною формою за відповідними спеціальностями.

3.5. Кількість студентів, слухачів, що навчаються за дистанційною формою на медичному факультеті № 4 (спеціальність 223 Медсестринство), визначається відповідно до рішення вченої ради БДМУ в межах ліцензованого обсягу підготовки до вступу у вищий навчальний заклад.

3.6. Норматив чисельності студентів та слухачів, що навчаються на медичному факультеті № 4 (спеціальність 223 Медсестринство) за дистанційною формою, повинен становити не менше одного викладача на вісімнадцять студентів (слухачів).

3.7. Питання, які пов'язані з відрахуванням, перериванням навчання і переведенням студентів регулюються «Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих навчальних закладів», затвердженим наказом МОН України № 245 від 15.07.1996 р. та «Положенням про академічні відпустки та повторне навчання в вищих закладах освіти», затвердженим спільним наказом МОН та МОЗ України № 191/153 від 06.06.1996 р.

3.8. Додатковими вимогами до осіб, які вступають до університету на медичний факультет № 4 (спеціальність 223 Медсестринство) на дистанційне навчання є:

- наявність комп'ютера з відео- та аудіо-гарнітурою (веб-камерою, навушниками, мікрофоном);
- наявність власної поштової скриньки;

- наявність вільного доступу до Інтернету протягом 2-4 годин на добу;
- вміння працювати з основними сервісами Інтернет та сучасними комп'ютерними програмами;
- психологічна готовність до самостійної роботи, керованої з боку викладача.

4. Особливості організації навчального процесу за дистанційною формою навчання

4.1. Навчальний процес за дистанційною формою навчання на медичному факультеті № 4 (спеціальність 223 Медсестринство) здійснюється у таких формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка (у БДМУ); контрольні заходи.

4.2. Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є: лекція, семінар, вебінар, відеоконференції, семінарські заняття, практичні заняття, консультації та інші.

4.3. Лекція, консультація, семінар, проводяться зі студентами (слухачами) дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану.

4.4. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

4.5. Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних робіт, відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

4.6. До інших видів навчальних занять при здійсненні навчального процесу можуть відноситись ділові ігри, виконання проектів у групах тощо. Ці види навчальних занять можуть проводитись очно або дистанційно у синхронному або асинхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

4.7. Практична підготовка студентів, які навчаються за дистанційною формою навчання на медичному факультеті № 4 (спеціальність 223 Медсестринство), проводиться за окремо затвердженою БДМУ програмою.

4.8. Контрольні заходи з навчальної дисципліни (предмета) при здійсненні підготовки фахівців за дистанційною формою навчання на медичному факультеті № 4 (спеціальність 223 Медсестринство) включають модульний, підсумковий контроль знань, умінь та навичок, набутих студентом, слухачем у процесі навчання.

Усі контрольні заходи у БДМУ можуть здійснюватись відповідно до рішення навчального закладу дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку за умови забезпечення аутентифікації того, хто навчається, або очно.

4.9. Атестація при підготовці фахівців за дистанційною формою навчання здійснюється згідно з статтею 6 Закону України «Про вищу освіту».

5. Особливості організації дистанційного навчання

5.1. Технічне забезпечення дистанційного навчання на медичному факультеті № 4 (спеціальність 223 Медсестринство) здійснює сектор моніторингу якості освіти та інформаційно-аналітичного забезпечення (СМЯО та ІАЗ).

5.2. Для організації навчального процесу використовується веб-середовище Moodle дистанційного навчання, яке розміщується на сервері СМЯО та ІАЗ та адмініструється його працівниками.

5.3. Для забезпечення навчального процесу за дистанційною формою СМЯО та ІАЗ БДМУ виконує наступні функції:

- реєструє студентів і викладачів університету у веб-середовищі дистанційного навчання;
- авторизує доступ студентів до веб-ресурсів навчальних дисциплін (дистанційних курсів) відповідно до плану-графіка навчального процесу;
- проводить для студентів першого курсу інструктивний курс з особливостей дистанційного навчання та роботи у веб-середовищі

дистанційного навчання університету (під час установчої сесії);

- надає технічну допомогу у створенні веб-ресурсів навчальних дисциплін викладачам університету;

- зберігає, накопичує та передає веб-ресурси навчальних дисциплін суб'єктам дистанційного навчання;

- надає своєчасну технічну допомогу викладачам у проведенні навчальних занять, контрольних заходів тощо;

- зберігає та надає статистичну інформацію щодо діяльності викладачів та студентів.

5.4. Організаційний супровід та контроль процесу дистанційного навчання здійснює деканат медичного факультету № 4 БДМУ, виконуючи наступні функції:

- до початку першого навчального семестру (під час установчої сесії) надає студентам адресу навчального сайту, логіни та паролі для роботи у веб-середовищі дистанційного навчання університету;

- до початку кожного навчального семестру надає у СМЯО та ІАЗ списки прийнятих, переведених на інший курс, відрахованих і поновлених студентів та плани-графіки навчального процесу відповідної спеціальності.

5.5. На кафедрах університету призначаються відповідальні за дистанційне навчання студентів медичного факультету № 4 (спеціальність 223 Медсестринство), які виконують наступні функції:

- готують (оновлюють) дистанційні курси відповідних дисциплін, які повністю розміщують на сервері дистанційного навчання БДМУ за два тижня до початку навчання відповідної дисципліни, визначеного графіком навчального процесу;

- відповідають за ведення «Журналу обліку індивідуальних електронних робіт студентів»;

- реєструють в «Журналі обліку індивідуальних електронних робіт студентів» термін виконання індивідуальних завдань, контрольних робіт, курсових робіт тощо;

- забезпечують зберігання файлів індивідуальних електронних робіт

студентів на зовнішньому магнітному носії або зберігають їх в паперовому вигляді;

- за 2 (два) дні до закриття дистанційного курсу відповідної дисципліни надають до деканату медичного факультету № 4 список студентів, які не допущені до підсумкового контролю;

- забезпечують взаємодію кафедри із співробітниками СМЯО та ІАЗ та деканату медичного факультету № 4 з питань організаційного супроводу та контролю процесу дистанційного навчання.

5.6. Функції викладачів дистанційного навчання:

- реалізація навчальних та контрольних заходів у межах робочої навчальної програми у синхронному або асинхронному режимах;

- реалізація різних форм спілкування зі студентами за допомогою засобів взаємодії веб-середовища дистанційного навчання та інших інформаційно-телекомунікаційних технологій;

- забезпечення своєчасної перевірки та оцінювання індивідуальних завдань, контрольних робіт та повідомлення студентам результатів засобами веб-середовища;

- забезпечення своєчасної та якісної методичної допомоги студентам;

- контроль своєчасності виконання студентами плану-графіку навчального процесу.

6. Забезпечення дистанційного навчання

6.1. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання на медичному факультеті № 4 (спеціальність 223 Медсестринство) включає:

- методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;

- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;

- змістовне, дидактичне та методичне наповнення курсів на сервері дистанційного навчання БДМУ навчального плану / навчальної програми підготовки.

6.2. Педагогічні, науково-педагогічні працівники повинні підвищувати свою кваліфікацію щодо організації та володіння технологіями дистанційного навчання. Кваліфікація працівників, які підвищували свою кваліфікацію, має бути підтверджена документом про підвищення кваліфікації за тематикою дистанційного навчання.

6.3. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах;

- інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання цілодобовий доступ до серверу дистанційного навчання БДМУ для реалізації навчального процесу у синхронному та асинхронному режимах.

7. Міжнародне співробітництво у сфері дистанційного навчання

7.1. Головними напрямками міжнародного співробітництва у сфері дистанційного навчання для університету є:

- участь у проектах і програмах, спрямованих на входження системи дистанційного навчання України до світової освітньої системи з урахуванням національних інтересів і здобутків вітчизняної освіти;

- проведення спільних наукових досліджень щодо розвитку технологій дистанційного навчання;

- надання послуг, пов'язаних із здобуттям освіти за технологіями дистанційного навчання, іноземним громадянам;

- відрядження за кордон педагогічних, науково-педагогічних працівників та інших фахівців з метою підвищення кваліфікації з дистанційного навчання відповідно до міжнародних договорів України, а також прямих договорів навчальних закладів з іноземними партнерами.

7.2. Університет має право здійснювати міжнародне співробітництво в сфері дистанційного навчання, укладати відповідні договори, встановлювати прямі зв'язки з навчальними закладами іноземних держав, міжнародними організаціями, фондами тощо, згідно з чинним законодавством